

Huidafwijkingen bij diabetes

J.C. Bijlmer – lest, dermatoloog RdGG
WCS congres 24 november 2015

Inleiding

- DM: bloedvaten, zenuwen, ogen, nieren, huid
- 50% patiënten krijgt vroeg of laat huidafwijkingen
- Soms zijn huidafwijkingen presenterend symptoom

Huidafwijkingen bij diabetes

- 1. Infecties (bacteriën, schimmels)
- 2. Diabetische complicaties (diabetisch ulcus, diabetische voet)
- 3. Huidafwijkingen geassocieerd met diabetes
 - Verdikte huid
 - Acanthosis nigricans
 - Scleroedeem
 - Necrobiosis lipoidica
 - Skin tags
 - Eruptieve xanthomen
 - Bullosis diabeticorum
 - Skin tags
 - Diabetische dermopathie
- 4. Huidafwijkingen door diabetische medicatie (oraal, insuline)

Predisponerende factoren huidproblemen bij DM

- **Primair:**

door diabetes geïnduceerde veranderingen in huidmetabolisme :
verstoorde huidbarriere,
verhoogde gevoeligheid infecties)

- **Secundair:**

door vasculopathie, neuropathie, microangiopathie met
proliferatie endotheelcellen, verdikte vaatwanden, kleinere
lumina; atherosclerose

1. Infecties

- Oorzaak:
 - vertraagde wondgenezing: verminderde immuunrespons door mediasclerose: leucocyten hechten slechter aan de vaatwand, verminderde mediators, zoals neuropeptiden en cytokines
 - hypohidrosis
 - slechte microcirculatie: door O₂ gebrek meer anaeroben in het weefsel.

Candida - infectie

Door hoge glucose spiegel in speeksel
Ook nagelriemen, genitaal, inguinaal, balanitis

Perleche

Presenterend symptoom bij kinderen met diabetes

Impetigo

Erythrasma

Erysipelas

Folliculitis / furunkel / karbunkel

Ernstige infecties:

- maligne otitis externa

- fasciitis necroticans

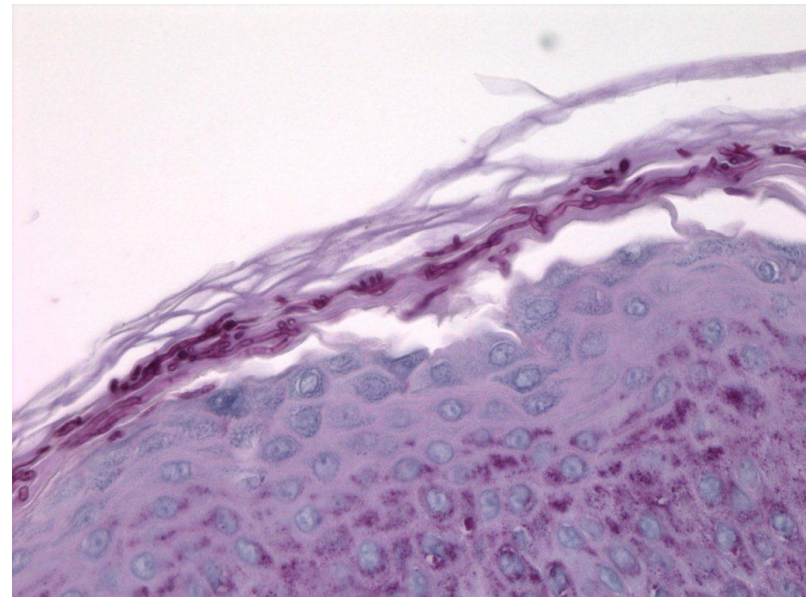
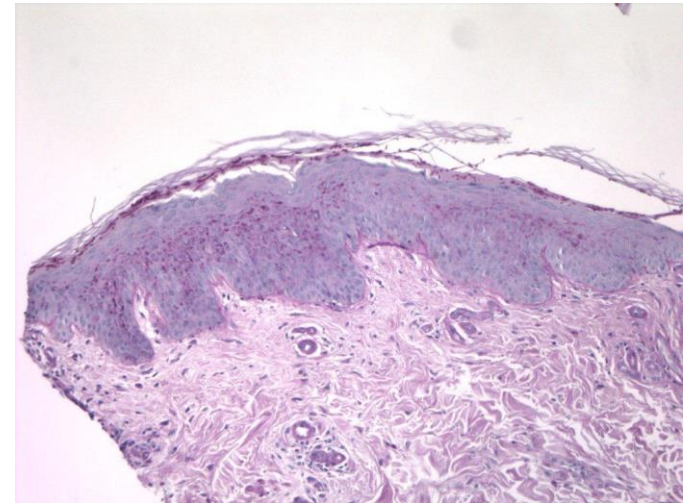
(80% in aansluiting op onschuldige infectie, sterfte 20 – 30 %)

Schimmelinfecties

Cave porte d'entree voor andere infecties

Onychomycose

- Porte d'entree voor bacteriën (cellulitis, osteomyelitis, gangreen)
- Verdikte nagels kunnen omgevende huid beschadigen
- Verdikte nagels geven verhoogde druk aan onderzijde teen
- Uitbreiding mycose naar omgevende huid

2. Pathofysiologie van de diabetische voet

Neuropathie:

- **Sensorisch** (gevoel)
geeft abnormaal looppatroon, druk- en schuifkrachten,
callus vorming
- **Autonoom** (zweetsecretie)
droge kwetsbare huid,
(regulatie doorbloeding) AV-shunts blijven open,
warme voeten met oedeem, versterkte osteoporose
- **Motorisch**: standveranderingen: hamertenen, holvoeten

Angiopathie:

- microangiopathie
- atherosclerose

Kliniek diabetische voet

Kijk naar callus, blaren, maceratie, rhagaden, oedeem,
roodheid en warmte

Let op voetverzorging, abnormale voetstructuur,
schoeisel

Callus

Cave drukulcera

Limited joint mobility

Beperkte gewrichtsbewegelijkheid

- Verstijven van spieren, pezen en gewrichtskapsel (glycogeen stapeling)
- Van soepele voet naar stijve voet
- Belemmert afrollen van de voet
- Overdruk op metatarsaalkop en grote teen
- Ulcus gevaar

Ook polsen, enkels, knieën, CWK, THLWK

Prayers sign

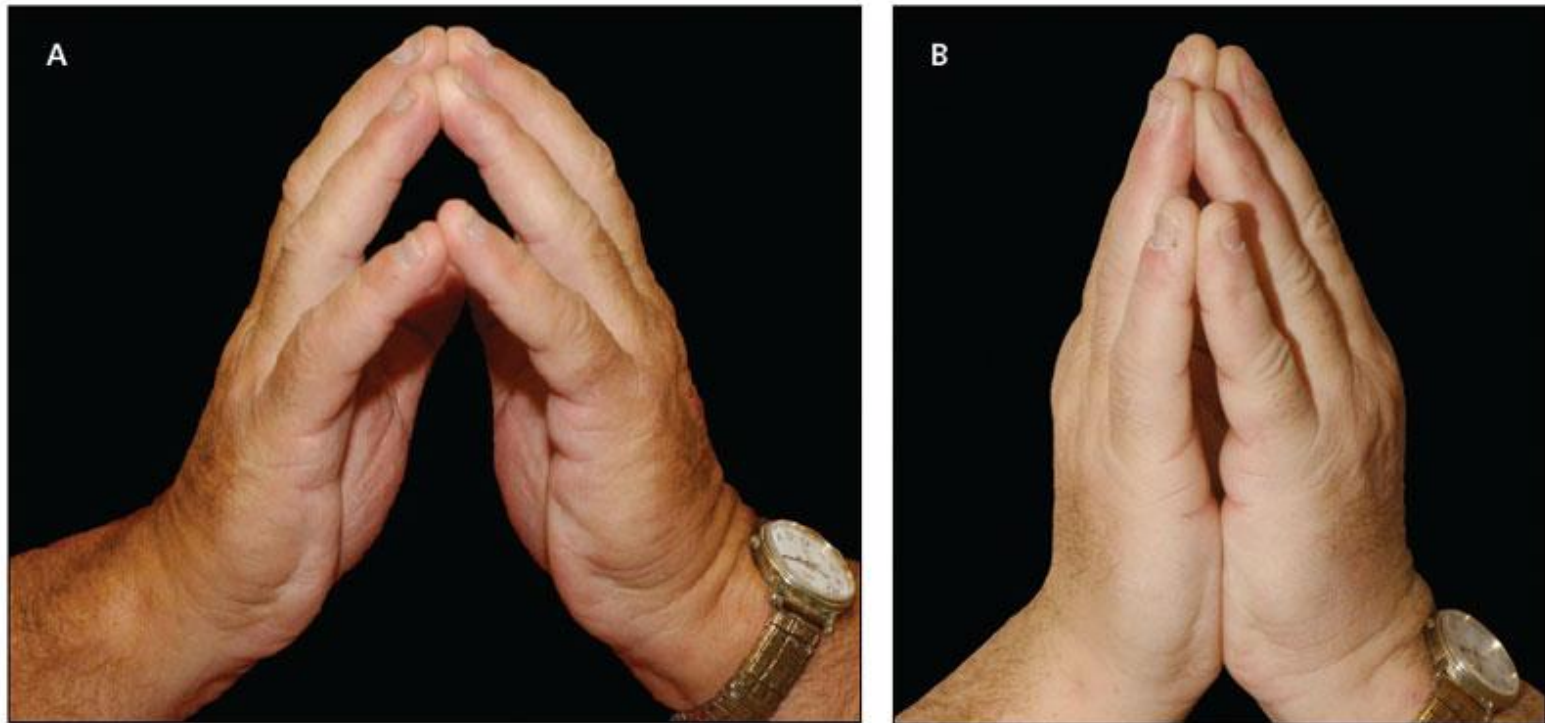

Figure 1 – The prayer sign is a simple clinical test that may be used to detect limited joint mobility in the hands. Inability of the patient to completely close the gaps between opposed palms and fingers when pressing the hands together in a praying position constitutes a positive prayer sign (A). Improvement is seen in a patient after he received 4 months of aggressive glycemic control (B).

3. Huidafwijkingen geassocieerd met diabetes

- Limited joint mobility
- Droge huid
- Acanthosis nigricans
- Bullosis diabeticorum
- Rubeosis faciei
- Diabetische dermopathie
- Necrobiosis lipoidica
- Scleroedema diabeticorum
- Eruptieve xanthomen
- Perforerende dermatose
- Skin tags

Droge huid

Autonome zenuwstelsel, verminderde zweetproductie

Acanthosis nigricans

Oorzaak: insuline resistentie geeft hogere spiegels insuline in weefsels ; binden aan receptoren van insuline-achtige groeifactoren op keratinocyten en dermale fibroblasten

Dd paraneoplasie (maagcarcinoom)

Advies: gewichtsreductie en bewegen verminderen insulineresistentie

Bullosis diabeticorum

Zeldzaam; bij 1% lang bestaande diabetes.

Meer bij mannen 40 – 77 jr

Meestal voeten/onderbenen, maar ook handen en onderarmen

O: onbekend, mogelijk mechanisch trauma, UV

Nonenzymatische glycolisatie van anchoring fibers

Rubeosis faciei

7% DM type 1

21 – 59 % DM type 2

Oorzaak: dilatatie venen door microangiopathie ('stijve vaten')

Hypertensie

Diabetische dermopathie

Meer bij langdurige DM, meer bij mannen

Bij 40-55%

Indien meer dan 4 laesies :DM

Associatie met microvasculaire complicaties:
neuropathie (43%), retinopathie (39%), nefropathie

Necrobiosis lipoidica

Zeldzaam, bij slechts 0,3 – 1,2 % van de diabeten
42 – 62% met necrobiosis lipoidica heeft diabetes type 1
Vrouwen : man = 3 : 1
Pretibiaal, eerst rode papel, plaque
Wordt groter, geler, atrofisch met rode rand.
Pijnloos, soms ulcererend

Scleroedema diabeticorum

Dd na streptococcen infectie, diabetes (2,5-14%), paraproteïnemie

Met name nek, bovendeele romp, soms gelaat

Vertraagde collageenafbraak, stimulatie collageensynthese door glucose

Eruptieve xanthomen

Oorzaak: vertraagde lipoproteïne lipase activiteit,
waardoor verhoging triglyceriden

Bij goede regulatie DM verdwijnen ze vanzelf

Verworven perforerende dermatose

Door krabben ontstaat trauma en necrose in de dermis
In combinatie met microangiopathie:
Extrusie van dermaal materiaal door de epidermis

Skin tags

25-75% mensen met uitgebreide skin tags hebben diabetes tov 8% controle populatie.

O: Insuline-geïnduceerde keratinocyten proliferatie

Associatie met verhoogd cardiovasculair risico

4. Huidafwijkingen door diabetische medicatie

- Huidreacties op insuline
 - Onzuiverheden in insulinepreparaten, op insuline zelf of op additiva
 - Lokale directe reactie
 - Lipoatrofie injectieplaats
 - Gegeneraliseerd urticaria
- Huidafwijkingen door orale middelen
 - 1^e generatie sulfonylureum preparaten (tolbutamide): 1-5% binnen 2 mnd
Maculo papulaire rash
 - 2^e generatie (glimepiride): fotosensitiviteit, urticaria, pruritus
EEM, psoriatiforme dermatitis, leucocytoclastische vasculitis

Conclusie

- Goede huidverzorging bij diabetes is belangrijk om infecties te voorkomen.
- Behandel dus droge huid, schimmelinfecties voeten en nagels, verwijder eelt
- Denk bij bepaalde huidafwijkingen aan diabetes, bv uitgebreide skin tags, scleroedema, necrobiosis lipoidica, perleche bij kinderen
- Denk bij diabetische dermopathie aan microvasculaire complicaties

The image features a series of five horizontal stripes of different colors: a wide green stripe, a medium dark blue stripe, a wide light blue stripe, a medium dark blue stripe, and a wide light blue stripe. These stripes are positioned in the upper half of the image, creating a decorative header.

Dank voor uw aandacht